

Spis treści

1	Choroby bakteryjne skóry – Maria Błaszczuk-Kostanecka	15
	Ropne choroby skóry	15
	Liszajec zakaźny	15
	Niesztowica	17
	Liszajec pęcherzowy noworodków	17
	Zapalenie pęcherzowe i złuszczone skóry noworodków	17
	Zapalenie mieszków włosowych	18
	Czyrak, czyraczność, czyrak gromadny	19
	Róża	20
	Zakażenie tkanki podskórnej	21
	Inne choroby bakteryjne	22
	Łupież rumieniowy	22
	Różycy	23
	Promienica	23
	Waglik	24
	Wyprzenie	24
2	Choroby pasożytnicze skóry – Anna Górkiwicz-Petkow	26
	Świerzb	26
	Odmiany świerzbu	27
	Osutki świerzbopodobne	28
	Wszawica	29
	Wszawica głowowa	29
	Wszawica odzieżowa	29
	Wszawica łonowa	30
	Ukąszenia przez pluskwiaki	30
3	Borelioza z Lyme – Iwona Flisiak	31
	Zmiany skórne	32
	Rumień pętlający	32
	Limfocytoma	33
	Przewlekłe zanikowe zapalenie skóry kończyn	33
	Zmiany narządowe	34
	Zmiany w układzie kostno-stawowym	34
	Zmiany w układzie krążenia	35
	Zmiany w układzie nerwowym	35
	Inne zmiany narządowe	35

4	Grzybice – Romuald Maleszka	39
	Zakażenia dermatofitowe	39
	Grzybica paznokci	39
	Grzybica stóp	41
	Grzybica pachwin	42
	Grzybica skóry gładkiej	43
	Grzybica owłosionej skóry głowy	44
	Drożdżycze skóry i błon śluzowych	45
5	Choroby wirusowe – Sławomir Majewski	49
	Opryszczka	49
	Półpasiec	51
	Zmiany wywołane przez wirusy brodawczaka	52
	Zmiany wywołane przez skórne typy HPV	54
	Zmiany wywołane przez genitalne typy HPV	55
	Mięczak zakaźny	58
6	Gruźlica skóry – Maria Błaszczyk-Kostanecka	60
	Gruźlica toczniowa	60
	Gruźlica rozplywna	62
	Gruźlica brodawkująca	63
	Gruźlica skóry po szczepieniu BCG	63
	Zmiany skórne w przebiegu zakażenia innymi prątkami	63
7	Sarkoidoza – Maria Błaszczyk-Kostanecka	64
8	Choroby alergiczne skóry – Zbigniew Samochocki	66
	Pokrzywka	66
	Pokrzywka ostra zwykła	68
	Pokrzywka typu choroby posurowiczej	69
	Pokrzywka przewlekła zwykła	69
	Pokrzywki fizykalne	70
	Pokrzywka kontaktowa	72
	Obrzęk naczyńioruchowy bez bąbli pokrzywkowych	72
	Pokrzywka naczyńiowa	73
	Wyprysk	74
	Atopowe zapalenie skóry, świerzb i pokrzywka	77
9	Rumień wielopostaciowy – Maria Błaszczyk-Kostanecka	83
	Odmiana łagodna rumienia wielopostaciowego	83
	Odmiana ciężka rumienia wielopostaciowego	84
	Zespół Stevensa-Johnsona	85
	Toksyczna nekroliza naskórka	86
10	Rumień guzowaty – Maria Błaszczyk-Kostanecka	87
11	Fotodermatozy – Hanna Wolska	89
	Fotodermatozy idiopatyczne	89
	Wielopostaciowe osutki świetlne	89
	Pokrzywka słoneczna	91
	Skóra pergaminowata i barwnikowa	92
	Odczyny fototoksyczne i fotoalergiczne	94
	Odczyny fototoksyczne	94
	Odczyny fotoalergiczne	96

Przewlekłe zapalenie skóry z nadwrażliwością na światło	96
Porfirie	98
Porfiria skórna późna	98
Protoporfiria erytropoetyczna	99
Wrodzona porfiria erytropoetyczna	100
12 Zmiany skórne wywołane czynnikami fizykalnymi - <i>Maria Błaszczyk-Kostanecka</i>	101
Oparzenie	101
Odmrożenie	102
Odmrożyny	102
Uszkodzenie porentgenowskie skóry	103
13 Polekowe zmiany skórne - <i>Maria Błaszczyk-Kostanecka</i>	105
Osutki plamisto-grudkowe	110
Pokrzywka	111
Toksyczna nekroliza naskórka Lyella	111
Rumień trwały	113
Uogólniona osutka krostkowa	114
Chłoniaki rzekome	115
Zespół nadwrażliwości na leki	116
Kontaktowe polekowe zapalenie skóry	117
14 Zaburzenia barwnikowe - <i>Hanna Wolska</i>	118
Przebarwienia	118
Piegi	119
Plamy soczewicowate	119
Ostuda	119
Przebarwienia pozapalne	120
Przebarwienia polekowe	120
Odbarwienia	122
Bielactwo nabyte	122
15 Łuszczyca i choroby z jej kręgu - <i>Hanna Wolska</i>	126
Łuszczyca	126
Łuszczyca zwyczajna	127
Łuszczyca krostkowa	128
Łuszczyca stawowa	130
Liszajec opryszczkowaty	136
Łupież czerwony mieszkowy	137
16 Liszaj płaski - <i>Hanna Wolska</i>	138
17 Łupież różowy Giberta - <i>Maria Błaszczyk-Kostanecka</i>	142
18 Erytrodermia - <i>Hanna Wolska</i>	144
19 Choroby łojotokowe - <i>Hanna Wolska</i>	147
Trądzik	147
Trądzik zwyczajny	147
Trądzik odwrócony	152
Trądzik piorunujący	153
Trądzik różowaty	153
Łojotokowe zapalenie skóry	156

20	Choroby pęcherzowe – Cezary Kowalewski	159
	Autoimmunologiczne śródskórkowe choroby pęcherzowe	159
	Pęcherzyca	159
	Pęcherzyca zwykła	160
	Pęcherzyca liściasta	161
	Pęcherzyca opryszczkowa	162
	Autoimmunologiczne podnaskórkowe choroby pęcherzowe	163
	Pemfigoid	165
	Pemfigoid ciężarnych	165
	Pemfigoid bliznowaczący	166
	Nabyte pęcherzowe oddzielanie się naskórka	167
	Linijna IgA dermataza pęcherzowa	167
	Zapalenie opryszczkowe skóry	168
	Genetycznie uwarunkowane choroby pęcherzowe	170
	Choroba Haileya-Haileya	170
	Wrodzone pęcherzowe oddzielanie się naskórka	172
21	Choroby naczyniowe – Maria Błaszczuk-Kostanecka	175
	Plamice	175
	Przewlekłe zapalenie naczyń włosowatych	177
	Teleangiektazje	178
	Zapalne choroby naczyń	178
	Zapalenia drobnych naczyń	178
	Zapalenia naczyń związane z kompleksami immunologicznymi	178
	Zapalenia naczyń związane z przeciwciałami ANCA	181
	Zapalenia naczyń średniego kalibru	182
	Guzkowe zapalenie tętnic	182
	Choroba Kawasaki	183
	Guzowate zapalenie naczyń	184
	Zakrzepowe zapalenie żył i zmiany skórne w przewlekłej niewydolności żyłnej	185
	Zapalenie zakrzepowe żył powierzchownych	185
	Stasis dermatitis	185
	Dermosclerosis	186
22	Owrzodzenia żylakowate podudzi – Anna Górkiwicz-Petkow, Lew Petkow	187
23	Zapalenie tkanki podskórnej – Maria Błaszczuk-Kostanecka	195
24	Choroby tkanki łącznej – Maria Błaszczuk-Kostanecka	196
	Toczeń rumieniowaty	196
	Postacie skórne tocznia rumieniowatego	196
	Toczeń rumieniowaty przewlekły ogniskowy	196
	Podostry skórny toczeń rumieniowaty	198
	Układowy toczeń rumieniowaty	199
	Toczeń rumieniowaty noworodków	202
	Twardzina	203
	Twardzina układowa	203
	Twardzina ograniczona, skórna	206
	Liszaj twardzinowy	209
	Zapalenie skórno-mięśniowe	210
	Zespoły nakładania w chorobach tkanki łącznej	213

25	Zmiany skórne w chorobach narządów wewnętrznych – <i>Maria Błaszczyk-Kostanecka</i>	214
	Zmiany skórne w cukrzycy	214
	Obumieranie tłuszczowate	215
	Obrzęk twardzinowy	216
	Zmiany polekowe	216
	Zmiany skórne w chorobach tarczycy	216
	Obrzęk śluzakowaty podudzi	217
	Zmiany skórne w zespole Cushinga	217
	Zmiany skórne w chorobach wątroby	218
	Zmiany skórne w chorobach przewodu pokarmowego	218
	Piodermia zgorzelinowa	219
	Zmiany skórne w zaburzeniach gospodarki lipidowej	220
	Zmiany skórne u osób z chorobami nerek	221
	Zmiany skórne u pacjentów z zaburzeniami hematologicznymi	222
	Pokrzywka barwnikowa	223
	Przewlekła choroba „przeszczep przeciw gospodarzowi”	224
	Zmiany skórne o etiologii psychicznej	226
26	Ziarniniak obrączkowaty – <i>Maria Błaszczyk-Kostanecka</i>	227
27	Świąd skóry – <i>Hanna Wolska</i>	229
	Świąd związany z suchością skóry	230
	Świąd zlokalizowany	231
	Świąd sromu	231
	Świąd odbytu	231
	Świąd moszny	231
	Świąd w chorobach układowych	231
28	Choroby z zaburzeniami rogowacenia – <i>Wiesław Gliški</i>	233
	Rogowacenie mieszkowe	234
	Rybie łuski	234
	Rybia łuska zwykła	234
	Rybia łuska recesywna związana z płcią	234
	Rybia łuska blaszkowata	234
	Rybia łuska pęcherzowa Siemens’a	235
	Erytrodermia ichtiotyczna wrodzona	235
	Rogowiec dłoni i stóp	236
	Rogowiec dłoni i stóp – odmiana nieepidermolityczna Unna-Thost	236
	Rogowiec dłoni i stóp – odmiana epidermolityczna Vornera	236
	Ogniskowa keratoderma dłoni i stóp	236
	Rogowiec dłoni i stóp zniekształcający – odmiana Vohwinkela	237
29	Znamiona, nowotwory łagodne i torbiele – <i>Hanna Wolska</i>	238
	Znamiona naczyńniowe	238
	Naczyniaki krwionośne	238
	Naczyniaki okresu niemowlęcego	238
	Znamię naczyńniowe płaskie	239
	Naczyniaki starcze	240
	Naczyniak gwiaździsty	240
	Ziarniniak naczyńniowy	241
	Naczyniaki chłonne	242
	Znamiona i nowotwory łagodne pochodzenia łącznotkankowego	242
	Włókniaki miękkie	242

Włókniaki twarde	242
Bliznowiec, blizny przerosłe	243
Tłuszczaki	244
Nerwiakowłókniaki	245
Nerwiakowłókniakowatość – choroba Recklinghausena	245
Guz spłotowy	246
Mnogie mięśniaki skóry	246
Znamiona i cysty wywodzące się z przydatków skóry	247
Gruzołak potowy	247
Nabłoniak gruczołakowaty torbielowy	247
Znamię łojowe	247
Gruzołak łojowy	248
Choroba Bournville'a-Pringle'a	248
Prosaki	249
Kaszaki	249
Znamiona i nowotwory pochodzenia naskórkowego	250
Znamię naskórkowe	250
Brodawka łojotokowa	250
30 Znamiona barwnikowe – <i>Jacek Dąbkowski</i>	252
Wrodzone znamiona melanocytowe	253
Zwykłe znamiona melanocytowe	253
Atypowe znamiona melanocytowe	254
Zespół znamion atypowych (dysplastycznych)	255
Znamię błękitne	256
Plama soczewicowata zwykła	256
Znamię płaskie	256
Znamię Spitz	256
Znamię Suttona	257
Znamię Beckera	257
31 Czerniak złośliwy – <i>Jacek Dąbkowski</i>	258
32 Stany przedrakowe i raki skóry – <i>Jadwiga Roszkiewicz</i>	264
Stany przedrakowe	264
Rogowacenie słoneczne	264
Róg skórny	265
Rogowacenie białe	266
Rogowacenie arsenowe	267
Raki przedinwazyjne	268
Choroba Bowena – rak przedinwazyjny skóry	268
Raki skóry	269
Rak podstawnokomórkowy – nabłoniak podstawnokomórkowy	270
Rak kolczystokomórkowy	272
Rogowiak kolczystokomórkowy	274
33 Przyłuszczyce – <i>Hanna Wolska</i>	276
<i>Pityriasis lichenoides</i>	276
<i>Pityriasis lichenoides chronica</i>	276
<i>Pityriasis lichenoides et varioliformis acuta</i>	277
Przyłuszczyca plackowata	278
Przyłuszczyca plackowata droбноogniskowa (łagodna)	278
Przyłuszczyca plackowata wielkoogniskowa	280

34	Pierwotne złośliwe chłoniaki skórne – Wiesław Gliniński	282
	Chłoniaki T	283
	Ziarniniak grzybiasty	283
	Zespół Sezary'ego	284
	<i>Papulosis lymphomatoides</i>	284
	Pierwotny skórny anaplastyczny chłoniak T wielkokomórkowy CD30+	286
	Chłoniaki B	286
	Pierwotny skórny chłoniak z ośrodków rozmnażania (centrocytowo-centroblastyczny)	286
	Chłoniak wielkokomórkowy kończyn dolnych	286
	Inne chłoniaki	286
	<i>Immunocytoma</i>	286
	<i>Plasmocytoma</i>	286
	Chłoniak limfocytowy	287
35	Zmiany skórne u chorych z nowotworami narządów wewnętrznych – Maria Błaszczuk-Kostanecka	289
	Zespoły paraneoplastyczne uwarunkowane genetycznie	289
	Rewelatory skórne nowotworów narządów wewnętrznych	290
	Rogowacenie ciemne złośliwe	290
	Rumień pełzakowaty nekrolityczny	291
	Pęcherzyca paraneoplastyczna	293
	Zapalenie skórno-mięśniowe	294
	<i>Erythema gyratum repens</i>	294
	Inne zespoły paraneoplastyczne	295
	Choroba Pageta	296
	Przerzuty nowotworowe do skóry	297
36	Najczęstsze choroby włosów – Hanna Wolska	299
	Łysienie	299
	Łysienie androgenowe	299
	Łysienie plackowate	302
	Łysienie telogenowe	304
	Łysienie bliznowaciejące	305
	Nadmierne owłosienie	306
37	Choroby paznokci – Maria Błaszczuk-Kostanecka	307
38	Choroby czerwieni wargowej i błon śluzowych jamy ustnej – Małgorzata Olszewska	309
	Zapalenia czerwieni wargowej	309
	Kontaktowe zapalenie warg	309
	Złuszczające zapalenie warg	310
	Świetlnie zapalenie warg	310
	Ziarniniakowe zapalenie warg	311
	Gruzołowe zapalenie warg	312
	Schorzenia błony śluzowej języka	312
	Ból i pieczenie języka	313
	Aftoza	316
39	Nadmierne pocenie – Hanna Wolska	319
	Nadmierne pocenie uogólnione	319
	Nadmierne pocenie emocjonalne (zlokalizowane)	320
	Potówki	320
	Potówki zwykłe	320
	Potówki czerwone	321

40	Zmiany skórne związane z ciążą – <i>Maria Błaszczyk-Kostanecka</i>	322
	Zmiany fizjologiczne	322
	Zmiany barwnikowe	322
	Zmiany dotyczące przydatków skóry	322
	Zmiany naczyniowe	323
	Choroby skóry związane z ciążą	323
	Rozstępy skórne	323
	Świąd skóry ciężarnych	323
	Swędząca osutka pokrzywkowo-grudkowa	324
	Pemfigoid (opryszczka) ciężarnych	325
	Liszajec opryszczkowaty	326
	Choroby skóry ulegające zmianom podczas ciąży	326
41	Wybrane problemy dermatologiczne u noworodków, niemowląt i małych dzieci – <i>Danuta Rosińska-Borkowska</i>	328
	Specyfika skóry noworodka, niemowlęcia i małego dziecka	328
	Zasady pielęgnacji skóry noworodków, niemowląt i małych dzieci	330
	Pieluszkowe zapalenie skóry	331
42	Starzenie się skóry – <i>Hanna Wolska</i>	335
43	Leczenie chorób skóry – <i>Maria Błaszczyk-Kostanecka, Hanna Wolska</i>	339
	Leczenie miejscowe	339
	Kortykosteroidy	339
	Inhibitory kalcyneuryny	344
	Retinoidy	345
	Leczenie ogólne	345
	Retinoidy	345
	Tetracykliny	346
	Leki immunosupresyjne	347
	Metotreksat	347
	Cyklosporyna	347
	Syntetyczne leki przeciwmalaryczne	347
	Sulfony	347
44	Choroby przenoszone drogą płciową – <i>Zygmunt Dajek, Sławomir Majewski</i>	349
	Kiła – <i>Zygmunt Dajek</i>	350
	Kiła nabyta	351
	Kiła pierwszego okresu	351
	Kiła drugiego okresu	354
	Kiła późna	355
	Kiła układu nerwowego	356
	Kiła sercowo-naczyniowa	357
	Kiła u osób zakażonych HIV	358
	Kiła wrodzona	358
	Kiła wrodzona wczesna	358
	Kiła wrodzona późna	359
	Zapalenia cewki moczowej i narządu rodnego – <i>Zygmunt Dajek</i>	362
	Zakażenia wywołane przez <i>Neisseria gonorrhoeae</i> i <i>Chlamydia trachomatis</i> ...	363
	Zakażenia u mężczyzn	365
	Zakażenia u kobiet	367
	Choroby u noworodków	368

Zakażenia u dzieci	369
Zakażenia wywołane przez inne czynniki etiologiczne	369
<i>Ureaplasma urealyticum</i>	370
<i>Gardnerella vaginalis</i>	370
<i>Trichomonas vaginalis</i>	370
Zapalenia wywołane innymi przyczynami	370
Zakażenie HIV i AIDS – <i>Stawomir Majewski</i>	373
Kategoria kliniczna A	374
Pierwotna ostra choroba retrowirusowa	374
Uogólnione przetrwałe powiększenie węzłów chłonnych	374
Okres bezobjawowego zakażenia HIV	374
Kategoria kliniczna B	375
Kategoria kliniczna C	375
Mięsak Kaposiego	376
Zmiany polekowe	376
Zakażenie HIV a inne zakażenia przenoszone drogą płciową	377